

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

Modspil er ofte nødvendigt for at skabe udvikling.

Derfor er det umiddelbart positivt, når delrapporten 'Kommunal idrætspolitik – mellem folkeoplysning og velfærd', som idrætsforskeren Bjarne Ibsen har udarbejdet for Idrættens Analyseinstitut, viser en tendens til en mere målrettet kommunal idrætspolitik i større kommuner. Efter årsskiftet lever næsten alle danske borgere jo i 'store' kommuner.

Bjarne Ibsens undersøgelse påviser ikke, at borgerne i de større kommuner nødvendigvis får bedre og mere idræt for pengene, men det kan aldrig være nogen skade til, at foreningslivet ikke pr. automatik har patent på støtten, faciliteterne og de 'gode' sider af idrætten, som det synes at være tilfældet i mange små kommuner.

Modspil eller mangel på samme er også det gennemgående tema i Hans Bondes bog 'Fodbold med fjenden' om dansk idræt under besættelsen, som vi behandler i dette nummer af Overblik.

Datidens pragmatiske omgang med den nazistiske idræt er interessant i et nutidens lys. Sportens internationale karakter byder stadig på situationer, hvor idrætsfolk og idrætsledere må tage stilling til, hvad deres 'upolitiske' optræden nu bruges til af suspekter politiske eller bare korrupte formål af modparten.

fortsættes...

Indhold:

- Foreninger får mere modspil
- Superligaen følger naturloven
- Debat: TV2 og polariseringen
- Rundt om Idan
- Politisk korrekt a la 2006
- Anmeldelse: Fodbold med fjenden
- Anmeldelse: Skibby Forstå mig ret

Foto: Lene Esthove

Foreninger får mere modspil

Interview: Med de nye store kommuner må mange foreninger forberede sig på mere aktive og krævende kommuner, vurderer idrætsforskeren Bjarne Ibsen, der er aktuel med en ny rapport om kommunal idrætspolitik.

Af Søren Bang, Idrættens Analyseinstitut

Tendensen har gennem mange år været klar: Det offentlige har stigende forventninger til, at idrætten og dens foreninger kan være med til at løse velfærdsopgaver i samspil med kommunerne.

Den udvikling vil blive forstærket, når

Store kommuner er mest udfarende

Kommunestørrelse Indbyggere	Har pulje til fremme af bestemte idrætsformål
Færre end 5.000	37,5 %
5.000 til 10.000	46,4 %
10.000 til 20.000	68,4 %
20.000 til 50.000	75,6 %
Flere end 50.000	100,0 %
Alle kommuner (205)	62,0 %

Udbredelsen af kommunale pujler til fremme af særlige formål er blot et ud af mange eksempler på, at de store kommuner er langt mere udfarende og målrettede i deres idrætspolitik. Se også Overblik nr. 8 fra september.

kommunalreformen fra nytår reducerer landets 275 kommuner til 98, forudser en ny rapport fra Center for forskning i Idræt, Civilsamfund og Sundhed ved Syddansk Universitet udarbejdet for Idrættens Analyseinstitut.

Bag 'Kommunal idrætspolitik – mellem folkeoplysning og velfærd' står centerleder Bjarne Ibsen, som i rapporten bl.a. påviser, at politiske forskelle og befolkningens idrætsinteresser betyder overraskende lidt for de enkelte kommuners konkrete idrætsindsatser. Det gør derimod deres størrelse og indtægtsgrundlag. Jo større, jo mere aktive.

"Lidt forenklet finder vi i de små kommuner en traditionel folkeoplysningspolitik forstået på den måde, at kommunerne giver støtte til selvorganiseret virksomhed med respekt for, at foreningerne selv udvælger og organiserer aktiviteterne. Altså en politik, der reagerer på idrættens henvendelser og lader aktørerne, dvs. de frivillige, selv bestemme," forklarer Bjarne Ibsen.

fortsættes...

Debatten om det betimelige i at placere OL i 2008 i det totalitære Kina og deltage i legene raser allerede. Herfra kunne vi ikke drømme om at argumentere for dansk idræts enegang i forhold til OL i Kina. Selvfølgelig skal Danmark med, men det behøver ikke være med samme naive tilgang, som dansk idræt havde til et totalitært styre med idræt som en del af den politiske værktøjskasse dengang i 1930'erne og 1940'erne.

Det kunne være yderst interessant for dansk idræt at benytte den åbne port til Kina i forbindelse med OL til at få analyseret, hvordan det kinesiske styre reelt bruger legene politisk og PR-mæssigt over for landets egne borgere.

OL-værtskabet som modspil eller medspil for den demokratiske udvikling i Kina? Det var da et studie værd for et land, som får skyld for at have været Hitler-Tysklands bedste ven på sportsbanerne.

>> NYT FRA IND- OG UDLAND

Nyt magasin for ketsjersporten

Endnu et magasin er opstået i det tomrum, som en række lukninger af specialforbundsblade har været med til at skabe.

Nu satser Machpoint Magazine på at slå bro over ketsjersporterne badminton, tennis og squash med et annoncefinansieret livsstilsmagasin, der distribueres gratis til klubber og sælges i abonnement.

Magasinet bringer bl.a. bredere artikler om træning og kost samt interviews og baggrundstof inden for de tre idrætsgrene. I magasinets skribentkreds figurerer kendte og rutinerede skribenter.

Ambitionen er at udkomme 10 gange om året i 75.000 eksemplarer.

Tyskland satser på skattefradrag

Fra nytår skal tyske trænere og ledere, der arbejder inden for den frivillige sektor, skattefrit kunne tjene op til 2.100 euro eller cirka 15.700 kroner om året.

Det er kernen i en pakke på ti forslag til i alt 400 millioner euro, der ifølge den tyske regering skal styrke det medborgerlige engagement.

Hidtil har trænerfradraget udgjort 1.848 euro om året, og med stigningen satser Tyskland altså endnu mere på en model, som det har vist sig svært at skaffe politisk opbakning til i Danmark.

DIF har presset på for at få indført et skattefradrag til børne- og ungdomstrænere, men idéen er ikke slået igennem. Kritikere har bl.a. anført, at et skattefradrag vil presse flere foreninger til at betale løn for arbejde, som hidtil har været udført frivilligt og ulønnet.

"I de store kommuner forholder det sig ofte anderledes – bl.a. fordi den store kommune har flere ressourcer og en anden bemanning med ofte akademisk uddannede idrætsmedarbejdere. Man har her en formuleret idrætspolitik og tager langt flere selvstændige initiativer på idrætsområdet, selv om det selvfølgelig ofte vil ske i samarbejde eller forståelse med foreninger og organisationer."

Usikker effekt

Hvad betyder det for idrættens udvikling?

"Det store spørgsmål er jo, om det er bedre at have en aktiv kommunal idrætspolitik. Er den mere proaktive og velfærdsorienterede politik, hvor man igangsætter aktiviteter for fysisk inaktive, indvandrere osv., mere effektiv? Vi ved det ikke. Måske er det ikke sikkert, at det større fokus på velfærdsopgaver i sig selv øger idrætsdeltagelsen, skaber bedre integrationen og bedre idræt. Men sådan er forestillingen," siger Bjarne Ibsen.

Analysen af tallene fra kommunerne har i hvert fald ikke kunnet underbygge forventningen om, at det forholder sig sådan.

"Det er f.eks. meget svært at se en sammenhæng mellem, hvor meget kommunerne bruger på idrætten, herunder deres facilitetsdækning, og børnenes idrætsdeltagelse. Jeg vil derfor selv gå så vidt som at sige, at befolkningssammensætningen sandsynligvis betyder mere for idrætsdeltagelsen end de kommunale vilkår. Derimod kan kommunerne være med til at styre, om idrætsaktiviteterne er foreningsorganiserede eller foregår udenfor."

Konfliktpotentiale

Risikoen er i værste fald, at det større kommunale engagement udvikler et andet syn på den frivillige sektor, som i sidste ende kan svække den. F.eks. er der på social- og

Bjarne Ibsen: Spørgsmålet er, om mere aktive kommuner reelt styrker idrætten.

sundhedsområdet helt andre håndfaste krav til dokumentation for indsatsen og dens resultater.

"Opfatter kommunerne i stigende grad de frivillige som en billig arbejdskraft, der kan være med til at løse sociale opgaver, så vil både foreningslivets værdier og rekrutteringen af frivillige være truet. Men vi vil nu som led i kommuneundersøgelsen se på fem udvalgte kommuner for at gå ned under huden på, hvordan man tænker idrætspolitik i kommunerne."

Under alle omstændigheder vurderer Bjarne Ibsen, at den stærke sammenhæng mellem kommunistørrelsen og deres idrætsengagement vil gøre landets færre, men større kommuner mere udfarende.

Hvilke udfordringer stiller det foreningerne over for?

"Mere selvbevidste kommunale enheder og forvaltninger vil tage egne initiativer, og man vil måske i højere grad målrette sin støtte til foreningerne. Det bliver derfor en udfordring for foreningerne at afgøre, hvor langt man vil gå i et samarbejde med kommunerne."

Hent kommuneundersøgelsen på Idan.dk

Delrapporten 'Kommunal idrætspolitik - mellem folkeoplysning og velfærd' ligger på www.idan.dk i pdf-format. Her er det også muligt at downloade bilagsmaterialet til notatet.

Rapporten indgår i den omfattende undersøgelse af kommunal idrætspolitik, som Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved Syddansk Universitet udfører for Idan.

Den seneste udgivelse afdækker kommunernes idrætspolitik og initiativer på idrætsområdet gennem en spørgeskema-

undersøgelse, der er blevet besvaret af 212 kommuner svarende til 79 procent. Desuden analyserer delrapporten de enkelte kommuners facilitetsdækning og ressourceforbrug på idræt.

Undersøgelsen forventes afsluttet til næste år. Forinden bliver undersøgelsen suppleret med en udførlig undersøgelse af den konkrete idrætspolitik i fem udvalgte kommuner.

Første delrapport i kommuneundersøgelsen, Dansk idrætspolitik, udkom tidligere i år og kan ligeledes hentes på Idan.dk.

Nordisk skatteparadis

Den danske debat om sportsfolks mulighed for at opnå betydelige skattelettelser på den såkaldte forskerordning, når de rejser til en dansk klub fra udlandet, har fået Socialdemokraternes idrætspolitiske ordfører, Troels Ravn, til at anmode skatteminister Kristian Jensen (V) om en redegørelse for danske sportsfolks og professionelle klubbers brug af ordningen.

Forskerordningen gør det muligt for udenlandske eller hjemvendte spillere at slippe med en bruttoskat på 25 pct., når visse krav til løn og kontraktperiode er opfyldt.

Også i Norge er der ifølge Aftenposten fokus på det, der her benævnes den særlige 'artistskat'. Skattevæsenet følger således ordningen, som har fået den internationale spillerforening, FIFPro, til at udnævne Norge som skatteparadis nummer ét for europæiske fodboldspillere.

I Norge tillader skattereglerne spillere at slippe med 15 pct. i skat i det år, de ankommer til Norge. Reglen betyder, at spillerne ofte modtager et såkaldt 'sign on fee' som en del af kontrakten, hvilket i kombination med lavere løn i de følgende år giver spillerne en betydelig skattefordel.

Nationale ligaer stiger i pris

Tv-retighederne til nationale fodboldligaer fortsætter med at stige, viser en rapport fra det engelske brancheblad, Tv Sports Markets. På 29 ud af de 32 markeder, hvor bladet har undersøgt de seneste hjemlige tv-aftaler for ligafodbolden, er rettighederne steget siden den foregående aftale.

Der synes altså lagt op til perspektivrige forhandlinger for dansk klubfodbold, der forbereder sig på en afløser for den løbende aftale med TV3-moderselskabet MTG, der udløber i 2009.

Dansk klubfodbold genererer i den løbende tv-aftale frem til 2009 i omegnen af 90 mio. kroner pr. sæson fra MTG plus fem mio. kroner fra TV 2/DR for rettigheder til nyhedsklip. Til sammenligning får norsk fodbold med den seneste tv-aftale i alt 916 mio. kroner fordelt over tre år.

Ny sportskanal undersøges

Sammarbejdet mellem TV 2 og TV3-moderselskabet MTG om den nye fællesjede sportskanal, TV Sport A/S, skal godkendes af Konkurrencestyrelsen, før to nye sportskanaler kan gå i luften omkring den 1. marts med stof og fællesstof fra TV2 og MTG's mange sportsrettigheder.

Det nye sportstilbud skal afløse Viasat Sport 1 i TDC's kabelpakker, men kommer til at koste knap 20 kr. mere om måneden, og der skal derfor forhandles mellem parterne, før TV2 Sport kommer ind i de danske stuer. TV 2 direktør Per Mikael Jensen forventer, at den nye kanal i løbet af få år vil få en omsætning på en halv mia. kr.

Superligaen følger naturloven

Nu er det også vist statistisk: Pengene styrer superligaen. 81 procent af klubbernes resultater fra 1993-2005 kan ifølge Idans analyse forklares med henvisning til klubbernes lønomkostninger.

Foto: Poffoto/Jens Dige

Superligaens løntunge drenge i kamp: FCK mod Brøndby i oktober 2006.

Af analytiker Rasmus K. Storm, Idan

At pengene styrer i professionel idræt er næppe nogen sensationel nyhed. Men i hvor høj grad styrer de?

Idans analyse af superligaklubbernes lønomkostninger i forhold til deres placeringer i superligaen siden 1993 dokumenterer, at pengene betyder stadigt mere i kampen om topplaceringerne.

Den sportslige konkurrence forskydes dermed til et spørgsmål om, hvem der kan rejse den største mængde kapital – et faktum, som vil få FC København og Brøndby IF med de meget sunde økonomier til at trække yderligere fra på længere sigt. Selv om Brøndby har haft problemer i efteråret, er skuffelsen på Vestegnen undtagelsen, der bekræfter reglen om, at økonomisk styrke er lig med sportslig succes.

Penge afgør langsigtede resultater

En analyse af pengenes betydning for den sportslige succes kan foretages ved at lave en såkaldt 'regressionsanalyse' af lønomkostningernes betydning for de sportslige placeringer. En sådan analyse er grafisk illustreret i figuren på side 4, hvoraf det fremgår, at det på lang sigt er endog meget betydende at bruge mange penge på lønninger, da man derved kan ansætte de bedste spillere og få den bedste organisation.

Grafikken viser et 'scatter-plot' over klubberne, der har deltaget i Superligaen i

sæsonperioden 1992/1993 – 2004/2005.

Værdierne på den lodrette akse repræsenterer klubbernes gennemsnitlige placering i perioden. Værdierne på den vandrette akse viser deres relative lønomkostninger i forhold til gennemsnittet i perioden. Samlet viser regressionsoutputtet, at godt 81 procent af variationen i klubbernes placeringer i perioden kan forklares som følge af forskellen i deres lønudgifter.

Konkret betyder det, at de klubber, som kan bruge flest penge på lønninger over mange år, alt andet lige vil vinde flest mesterskaber.

Kortsigtede problemer

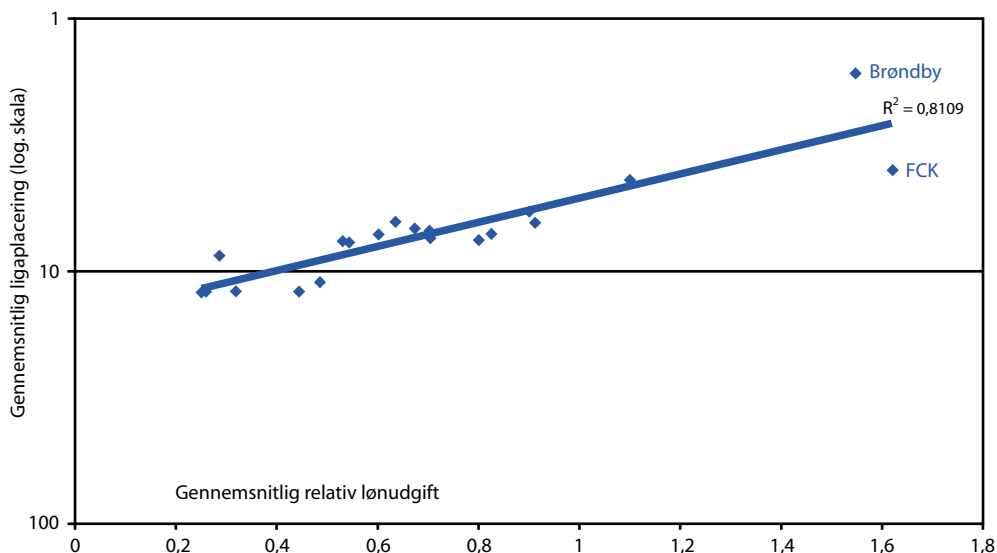
På kort sigt er det imidlertid mindre sikkert, om et stort lønbudget giver sportslige resultater. I sæsonen 1999/2000 vandt Herfølge eksempelvis det danske mesterskab med et lønbudget på blot 14 mio. kr. - det fjerde laveste i superligaen dette år og mindre end halvdelen af lønforbruget i BIF og FCK, der havde de største spillerudgifter på hhv. 31 og 27 mio. kr. BIF blev ganske vist nr. to, men FCK nummer otte, langt under, hvad klubben ud fra en økonomisk betragtning burde have opnået.

Et andet eksempel er sæsonen 1996/1997, hvor FCK på trods af en andenplads i lønforbrugsstatistikken kun endte som nr. otte i turneringen. Generelt

fortsættes...

Sammenhæng mellem lønudgift og ligaplacering, 1994-2005

Grafikken viser sammenhængen mellem danske superligaklubbens samlede lønomkostninger og placering i perioden 1992/1993 – 2004/2005. Kilde: Klubbernes årsregnskaber og placeringsdata.

Norge på kunstgræs

Ikke kun bredden, men også topfodbolden optræder i stigende grad på kunstgræs i den norske Tippeliga.

Senest har det norske fodboldforbund i princippet besluttet at lægge kunstgræs på nationalarenaen Ullevaal, fast hjemmebane for Lyn og Vålerenga.

Det vil senest ske fra 2008.

Allerede næste år vil Tippeligaklubberne Aalesund og Odd Grenland spille på kunstgræs, mens storklubben Brann i Bergen fortsat overvejer.

Island redder Play the Game

Efter længere tids økonomisk usikkerhed om det økonomiske grundlag for Play the Game har den islandske ungdoms- og idrætsorganisation, UMFI, garanteret Play the Game et beløb på 1,5 mio. kr.

Beløbet sikrer, at det er muligt at gennemføre den femte udgave af den ambitiøse og kritiske internationale konference i Reykjavik. Konferencen, der har fokus på sportens rolle i samfundet og henvender sig til medier, forskere og idrætsledere, afvikles i dagene fra 28. oktober – 1. november 2007.

Konferencen falder sammen med UMFI's 100 års jubilæum.

Læs mere om næste års konference på Idan.dk og på Play the Games hjemmeside, www.playthegame.org.

Samarbejde om fremtidens arenaer

Mens mange danske kommuner og sportsklubber opruster på facilitetssiden til eliteidræt, har to distrikter i Sverige og Norge indledt et grænseoverskridende forsknings- og udviklingssamarbejde om fremtidens sportsarenaer.

De svenske län Jämtland og Värmland er repræsenteret ved Interactive Institute, mens Hedmark Fylke er repræsenteret ved Kunnskapsparken Hedmark i Hamar.

Området byder blandt andet på Löfbergs Lila Arena, som er hjemmebane for det svenske mesterhold i ishockey, Färjestad, samt på næste års alpine VM-værtsby, Åre, mens den norske side med centrum i Hamar blandt andet huser de tidligere vinter-OL anlæg, Vikingskipet og Hamar OL Amfi, samt hovedsædet for Norsk Tipping.

Projektet har fokus på at udvikle de kommercielle muligheder i store sportsanlæg og på at forøge publikumsoplevelserne ved hjælp af teknologi og produktudvikling. Eksempelvis har projektet eksperimenteret med kamera i keeperhjælmen i ishockey, publikumsaktiviteter via mobiltelefoner, røg, fart og iscenesættelse. Projektet holder løbende seminarer og konferencer om produktudvikling inden for forskellige idrætsgrene og faciliteter. Læs mere på amfi.nu.

viser Idans beregninger, at sammenhængen mellem lønomkostninger og placering sæson for sæson, er mindre sikker end set over hele den afbillede periode.

Skader og andre faktorer spiller naturligvis en rolle på kort sigt - ikke kun de økonomiske nøgletal. Brøndbys dårlige resultater i efteråret illustrerer dette, om end beregningerne samtidig viser, at BIF vil være tilbage i mesterskabskampen på længere sigt som følge af deres sunde økonomi og deraf afledede investeringsmuligheder.

Udenlandske paralleller

Resultaterne fra den danske superliga bekræfter lignende udenlandske undersøgelser på fodboldområdet og peger på, at den sportsøkonomiske branche er vanskelig at manøvrere i. Som følge af turneringsstrukturen, der er selve sektorens grundlag, opnår kun et mindre antal klubber de sportslige resultater, som betyder bedre tv-tid, flere tilskuere og større opmærksomhed fra sponsorer.

Klubberne uden for det gode selskab har det langt vanskeligere og kæmper en løbende kamp med at få de sportslige am-

bitioner og økonomien til at mødes. Ofte gør klubberne den fejl, at de overinvesterer i deres kamp for at komme til tops. Urealistiske budgetter efterlader derfor huller i regnskaberne, når medaljeplaceringen og den internationale turneringsdeltagelse glipper, og de forventede indtægter udebliver. Har man ikke penge på kistebunden til at stå igennem perioder med svigtende sportslige resultater, kan det hurtigt gå ned ad bakke, og derved bliver det endnu vanskeligere at komme ind i den gode sportsøkonomiske resultatcirkel. En skæbne en del klubber har set i øjnene.

Københavnsk dominans

Derfor er det heller ikke overraskende, at FCK har bragt sig i spidsen af dansk fodbold med en solid økonomisk base. Store overskud og stigende omsætning fra investeringer uden for fodbolden har gennem årene givet en samlet synergieffekt, som ingen andre i de nordiske lande kan matche. Med en forsigtig forøgelse af lønforbruget år efter år vil FCK på den lange bane konsolidere sig som en fast bestanddel af mesterskabskampen.

Også Brøndby vil formentlig komme tilbage, men spørgsmålet er, hvilke klubber, der kan følge trop. Et bud er OB og AaB, der efterhånden er økonomisk stærke koncerner, men også andre kan blande sig i striden. Alt afhænger trods alt ikke af økonomi. Marginalerne, der gør forskellen mellem sportslig succes eller fiasko, handler også om effektiv udnyttelse af de forhåndenværende ressourcer - og så selvfølgelig lidt held. Hovedreglen er dog, at superligaen følger den økonomiske naturlovs kræfter: Dem, der kan betale, kan også i vid udstrækning befale placeringen.

Metoden bag analysen

Analysen er foretaget på baggrund af klubbernes årsregnskaber med udgangspunkt i posten 'personaleomkostninger'. Denne post indeholder i en vis udstrækning også administrativt personale, men det er i praksis ikke muligt at dele aktiviteterne nærmere op. Med dette forbehold giver beregningerne et pålideligt billede af sammenhængene.

Udfordring fra nettet

Midt i avisernes intense bladkrig er hjemmesiden kunsport.dk den 1. december gået i luften med et set up og en journalistisk bemanning, der er lige så ambitiøs som de fleste avisers sportsredaktioner. Dermed får aviser med en 'traditionel sportsdækning' med fokus på de store idrætsgrene endnu en konkurrent i kampen om den sportsinteresserede læsere.

kunsport.dk med sæde i Århus har 9,5 ansatte, hvoraf de seks er journalister, og universet for webstedets sportsdækning er i direkte 'krig' med de traditionelle aviser. Ved hjælp af et net af lokale meddelere er ambitionen for kunsport.dk blandt andet at have referater fra samtlige kampe i fodboldens, ishockeysportens og håndboldens topligaer.

Desuden har kunsport.dk lavet aftaler med et netværk af sportsprofiler som 'bloggere' og klummeskribenter.

"Jeg har altid haft en illusion om, at der må være plads til et netmedie, som ikke bare formidler nyheder, men som også har en journalistisk redaktion, som laver egenhistorier," siger sportsjournalisten Michael Søvsø, der sammen med kollegaen Lone Mørup Mikaelson har taget initiativ til den nye hjemmeside.

kunsport.dk's styrke bliver en hurtig og komplet dækning af kampe i de store publikumsidrætter. Sitet har allerede lagt lydclip ud eksempelvis fra pressemøder ved EM i damehåndbold, og på længere sigt er der også mulighed for videoklip.

Initiativtagerne har bundet egne midler i projektet, men har også skaffet eksterne midler. Forretningsmodellen er den traditionelle med bannerannoncer og en medlemsklub som hovedindtægtskilder.

HeB

TV2 er ikke skyld i polarisering

Kommentar: Idans rapport om sport og dansk tv er et godt arbejdsredskab, men ikke alle konklusionerne rammer rigtigt.

Af John Jäger,
nyhedschef TV2 Sporten

Idrættens Analyseinstitut har lavet en imponerende analyse af sport i tv med rapporten 'Sport på dansk tv – en analyse af samspillet mellem sport og dansk tv, 1993-2005'. Et godt arbejdsredskab for dansk idræt.

TV2 Sporten har i mange år været den største tv-station inden for sport. Vi står bag halvdelen af den sport, der bliver set af danskerne, så for os var analysen interessant læsning: Tak til Martin Hedal for et værdifuldt stykke arbejde.

Jeg er bare ikke enig i overskriften på Idans seneste nyhedsbrev om, at 'Tv polariserer idrætten'. Og nogle af forbundenes kommentarer i rapporten kræver et svar.

Rapporten viser, at TV2 Sporten:

1. Gennem mange år med en dygtig (og heldig?) hånd har ramt det, som danskerne gerne vil have.
2. Har taget masser af store chancer med små idrætsgrene - og er alsidig i sportsdækningen.
3. Journalistisk prioriterer uafhængigt af, hvad TV2 har erhvervet sig af transmissions-retteligheder.

Ad 1: TV2 er en kommercielt finansieret tv-station. Mens dagbladene får offentlig støtte, kan vi kun leve, hvis vi viser noget, som mange ser - så vi kan sælge reklamer. Det har vi været så dygtige til, at vi år efter år har haft råd til at sende mere og mere sport. Rapporten viser, at TV2s satsninger har virket.

Ad. 2: Der står i rapporten, at TV2 er mere alsidig end DR i sportsdækning. Når vi er mere alsidige end den tv-station, der får alle licensmidlerne, så er vi vel alsidige 'nok'. Derudover: Rapporten har en mangel. Den analyserer 'kun' 11 idrætsgrene. Vi er mere alsidige. Rapporten omtaler - men behandler ikke - vores dækning af blandt andet: DGI's Landsstævne, amerikansk fodbold, OL-transmissioner fra en række små sportsgrene og vores mange satsninger på helt små sportsgrene gennem årene

(cricket, Hubertusjagt, styrkeløft m.m.m.).

Ad 3: TV2 Sporten har Danmarks eneste kritiske magasin-program om sport, Lige På & Sport. Det har vi ikke, fordi vi regner med, at det er en god forretning. Det har vi, fordi vi ønsker at satse på kritisk journalistik - både i LPS og i SportsNyhederne til daglig.

Derudover indeholder rapporten konkret dokumentation på, at vi sender masser af indslag om for eksempel bordtennis, atletik, svømning, golf, superliga-fodbold og meget andet, selv om vi ikke har (eller bruger) transmissions-rettelighederne til det. Analysen dokumenterer altså, at vi træffer vores journalistiske valg uafhængigt af, hvad vi har transmissions-retteligheder til.

Seerne bestemmer

Altså: TV2 Sporten er ikke skyld i, at der er nogle sportsgrene, der er meget set - og nogle sportsgrene, der ikke bliver set så meget. Vi er ikke skyld i 'polariseringen'. Det er seernes 'skyld'. De ser det, de har lyst til at se. Og vi viser det, seerne ønsker at se. Derudover viser vi - både på transmissionssiden og i SportsNyhederne - en lang række små idrætsgrene.

Endelig: Vi har tit stillet op, når DIF og andre har ønsket forklaret, hvad små forbund skal gøre for at komme i SportsNyhederne. Det vil vi gøre igen. Og næste gang har vi en rapport, der dokumenterer, at TV2 Sporten i årevis har været den suverænt største sports-tv-station i Danmark og samtidig har været alsidig.

Tak for en god rapport.

PS: TV2 tog for fem år siden chancen og begyndte at vise SportsNyheder om morgenen. Det har udviklet sig til ca. 1/4 af seningen af vores SportsNyheder. Selv om seertallene på disse morgen-udsendelser som regel er højere end de fleste avisers oplagstal, så er disse SportsNyheder ikke med i rapporten. Vi har jævnligt mindre idrætsgrene med i disse udsendelser.

PPS: Alt tyder i øvrigt på, at vores brug af www.sputnik.dk vil gøre os endnu mere alsidige. (Vi viste for eksempel diverse små idrætsgrene fra vinter-OL på netop Sputnik). Og de første spæde erfaringer med den nye kanal NEWS viser, at den også bidrager til yderligere alsidighed.

Rapporten kan hentes på Idan.dk

>> RUNDT OM IDAN

Julelukket

Idan holder lukket mellem jul og nytår. Vi er tilbage den 2. januar og vil gerne benytte lejligheden til at ønske alle Overbliks læsere en glædelig jul og et godt nytår.

Valgt til bestyrelsen

Rasmus K. Storm fra Idan blev valgt ind i bestyrelsen i Dansk Idræthistorisk Forening på foreningens generalforsamling, der blev afholdt på stadsarkivet i Odense den 13. december. Foreningen udgiver Idræthistorisk Årbog, og har som sit hovedformål at arbejde for en styrkelse af idrætsforskning og -formidling herhjemme.

På generalforsamlingen var der opbakning til et forslag om på længere sigt at ændre foreningens navn og tilpasse aktiviteterne, så de kan finde opslutning fra en bredere kreds af humanistiske og samfundsvidenskabelige idrætsforskere.

Nye praktikanter

Omkring 1. februar tiltræder to praktikanter på Idrættens Analyseinstitut i længerevarende praktikophold.

Nils Tjell kommer fra Institut fra Statskundskab i Århus, mens Troels Paulsen læser Politik & Administration ved Aalborg Universitet. De to praktikanter har begge interesse for idrætspolitik og vil blive tilknyttet Idans igangværende projekter.

>> NYT I IDANS VIDENSBANK

Sport på dansk tv. En analyse af samspillet mellem sport og dansk tv, 1993-2005

Idans undersøgelse af forholdet mellem dansk tv og sport i perioden 1993-2005. Rapporten analyserer udviklingen inden for 11 udvalgte idrætsgrene og kommer med forslag til udvikling sport på tv.

Martin Hedal, Idrættens Analyseinstitut, november 2006.

Befolkningens motivation og barrierer for fysisk aktivitet

Undersøgelse udført af PLS Rambøll Management for Sundhedsstyrelsen, der ser på befolkningens motivation og barrierer for fysisk aktivitet. Undersøgelsen er ind delt i fire dele: En resumédel, en kvantitativ del, en kvalitativ del og en bilagsdel.

PLS Rambøll Management og Sundhedsstyrelsen, marts 2006.

Hent rapporter og analyser i vidensbanken på www.idan.dk.

>> BØGER

Doping som grå hverdag

Sjældent har en selvbiografi inden for sportens verden skabt så mange overskrifter som cykelrytteren Jesper Skibbys erindringer 'Skibby Forstå mig ret'. Men beretningen om et af halvfemsernes markante cykelnavne fortjener opmærksomheden med sit portræt af en karriere præget af store sejre, men også et helt igennem uglamorøst doping- og pillemisbrug.

For Jesper Skibby var indtagelsen af doping en hverdagsagtig rutine, der nok skulle holdes skjult, men som hverken virkede amoralsk eller usportslig. Korti-

'Politisk korrekt a la 2006'

En af besættelsestidens største danske sportsstjerner kalder Hans Bondes bog 'Fodbold med fjenden' om dansk idræt under besættelsen været en lærerig tur ad Mindernes Allé.

Af Henrik H. Brandt, Idan

For en af besættelsestidens største danske idrætsstjerner har læsningen af Hans Bondes bog 'Fodbold med fjenden' om dansk idræt under besættelsen været en lærerig tur ad Mindernes Allé.

Danmarks æresmedlem af IOC, Niels Holst-Sørensen, begyndte besættelsestiden som ung gymnasieelev i Herning, men endte den som en kendt idrætsstjerne, der løb fremragende tider på 400 og 800 meter-distancerne, hvor han da også vandt guld og sølv ved EM i atletik i Norge året efter krigen.

Selv om Niels Holst-Sørensen selv slipper 'uplettet' igennem de passager i bogen, hvor hans egne udfoldelser bliver omtalt, har han læst bogen med en lille fornemmelse af, at Hans Bonde moraliserer med nutidens briller.

Hans Bonde afslører blandt andet, at såvel Dansk som Københavns Atletik Forbund havde nazistiske formænd i krigens første år. Niels Holst-Sørensen deltog selv i et af de 'suspekter' stævner i 1941 mod aksemagten Ungarn.

"Det var første gang, jeg kom til København som idrætsudøver. Jeg blev student i 1941 og skulle på et kursus som forberedelse til Officerskolen. Når jeg tog imod invitationen, var det en praktisk mere end en moralsk vurdering, jeg skulle lede efter

Danmark møder Tyskland i november 1940. Billedet er fra bogen 'Fodbold med fjenden'. (Foto: Syddansk Universitetsforlag/Nationalmuseet)

Portfoto/Morten Bjørn Jensen

Holst-Sørensen: De fleste ønskede ikke at pleje omgang med tyskerne. De ville kun dyrke idræt.

et sted at bo. Til gengæld kan jeg se i min scrapbog og læse i breve til mine forældre, at jeg afslog senere invitationer til i Oslo og Tyskland, fordi jeg heldigvis ikke kunne få fri. Jeg skrev helt klart, at jeg 'ikke ville have noget med gæsterne at gøre', siger Niels Holst-Sørensen.

Det kan være svært at forstå i dag, men ifølge Niels Holst-Sørensen anede han ikke dengang, at atletikformanden var nazist.

"Jeg har dårligt mødt ham. Man havde ikke noget personligt forhold til formanden, selv om man var Danmarks mester, sådan var det bare dengang," siger Niels Holst-Sørensen.

Dansk fascination af Tyskland

Ifølge Niels Holst-Sørensen var mange i dansk idræt klart fascineret af idrættens opblomstring i 1930'ernes Tyskland uden at reflektere over brugen af idrætten som propagandamiddel. Han er personligt chokeret over den kendte gymnastikleder Niels Bukhs store samarbejde med tyskerne og omfattende planer om arbejdstjeneste og roser overordnet Hans Bondes dokumentation og bogens værdi som historisk dokument. Men det sker altså med et lille forbehold:

"Hans Bonde er lidt for 'politisk korrekt a la 2006', når han giver udtryk for den store interesse for fortsat at dyrke idrætssamkvem med tyskerne. Fællesnævneren var for langt de fleste ikke et spørgsmål om at pleje omgang med Tyskland, men et spørgsmål om, at de gerne fortsat ville dyrke idræt og vel også på lederplan fortsat have idræt i Danmark. Lederne, specielt i DIF, gjorde, hvad de kunne, for at holde idrætten klar af det politiske. Engang imellem ikke særlig heldigt, men sådan var vilkårene," mener Niels Holst-Sørensen.

sonerne, epo'en og de anabole steroider oplevede han som nødvendige redskaber i kampen for at hænge på i en branche, hvor sukkerdrop, hyppige lægetjek, koffeintabletter, smertestillende piller og syvotte timers daglig træning allerede indgik i det obligatoriske pensum.

"Jeg fik ikke dårlig samvittighed. Tænkte slet ikke på moral og etik. Jeg var en del af en barsk metier, og jeg brugte de hjælpemidler, jeg mente, der skulle til for at udøve den. Så enkelt var det," som han selv formulerer det.

I den forstand giver biografien et usentimentalt blik ind bag cykelsportens facader og den dopinglogik, som ligger i forlængelse af eliteidrættens præstationsræs. Men frem for alt er Skibby ude i et opgør med de løgne, han overlevede på, når han benægtede sit dopingmisbrug eller gav den som sjov fyr, selv om forventningspresset og ensomheden blev dulmet med en håndfuld valium om dagen.

Erindringerne har næsten terapeutisk karakter, hvilket får de obligatoriske anekdoter fra landevejene til at virke lidt påklistede - søger man et kritisk og humoristisk portræt af cykelsportens hverdag set indefra, er Brian Holms 'Smerten Glæden' f.eks. mere oplagt. Men som fortælling om en sportsmand, der var tæt på at blive ædt op af egne og andres forventninger, er 'Skibby Forstå mig ret' enestående læsning.

Søren Bang

Skibby Forstå mig ret

Jesper Skibby - fortalt til Brian Askvig

Ekstra Bladets Forlag

264 sider, illustreret

Pris: 249 kroner

Udgivet af Idan,
Idrættens Analyseinstitut

Nummer 10 - 22. december 2006

Kanonbådsvej 12A
1437 København K
Telefon: 3266 1030
Fax: 3266 1039
E-mail: idan@idan.dk

Hjemmeside: www.idan.dk

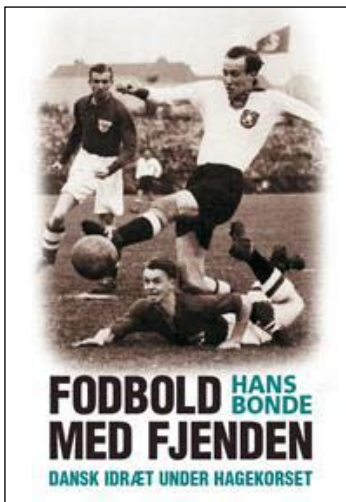
Redaktion:
Søren Bang, journalist
soeren.bang@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk

Redaktionen er afsluttet den
22. december 2006.

Idræt og politik på spidsen

Anmeldelse: Hans Bondes omfattende dokumentation af dansk idræt under besættelsen giver ny næring til debatten om sammenblanding af sport og politik.

Mediernes moralske finger har peget mod besættelsestidens danske idrætsledere siden offentliggørelsen af idræthistorikeren Hans Bondes bog 'Fodbold med fjenden' om dansk idræts samkvem med det nazistiske Tyskland i besættelsestiden.

Det omfattende værk giver et elementært spændende indblik i sportens vilkår, store personligheder og folkelige popularitet i den nyere Danmarkshistories mest dramatiske periode.

Men naturligvis er Hans Bondes væsentligste mission at undersøge, om dansk idræts omfattende samarbejde med Tyskland og i krigens første år var udtryk for decideret tyskvenlighed, en uheldig politisk naivitet – eller snarere et i grunden vellykket forsøg fra DIF-ledelsens side på holde idrætslivet i gang og afværge en værre skæbne med en total nazistisk overtagelse af idrætten, som det skete i Norge.

Strammer konklusioner

Flere idrætsledere og sportsstjerner kunne ikke dy sig for at gribe øjeblikket, da den imponerende sportsnation Tyskland intensiverede det sportslige samkvem med lille Danmark af propagandamæssige årsager. Enkelte specialforbund havde decideret nazivenlige ledere, men bogen overbeviser nu ikke om et grundlæggende samfundsskadeligt svigt hos datidens ledere i Danmarks Idræts-Forbund. Snarere tværtimod.

Man får indtryk af, at Hans Bonde af og til strammer sine konklusioner om samarbejdsiveren under besættelsen vel rigeligt.

Den flittige kildebrug af det 'alleglade' Idrætsbladet og det danske nazipartis dagblad, Fædrelandet, giver næppe et fuldendt billede af de fremherskende følelser blandt det overvældende flertal af ledere og sportsfolk.

Sportsmedier og elitesportsfolk uden horisont til det omgivende samfund findes såmænd også i dag – selv uden censur. Og hvem tog egentlig Fædrelandets svulstigheder seriøst?

Men interessant er bogen nu. Med flittige henvisninger til idrætten i Norge og Tyskland og afsløring af planer for en nazistisk ledet enhedsorganisation giver Hans Bonde læserne fine muligheder for at sætte sig ind i nogle af datidens svære valg for idrætslederne.

Ufrivilligt politisk

Hans Bonde har en stærk pointe, når han hævder, at idrætsledernes forsøg på at fastholde sportens olympiske neutralitet og upolitiske natur i virkeligheden gjorde mange beslutninger ekstremt politiske. Måske var det forståeligt at lade sig fascineres af Tysklands store vægtning af idræt for såvel elite som bredde i 1930'erne, men det var uldent, at Danmark som eneste ikke-krigsførende nation opretholdt idrætsamkvemet med Tyskland selv efter krigsudbruddet i 1939 og indtil besættelsen året efter.

Måske forfulgte DIF-ledelsen et idealistisk princip om, at sporten var upolitisk. Princippet holder bare ikke, når man ser, hvordan modparten, tyskerne, benyttede sporten bevidst i den nationalistiske, racistiske og militære oprustning af landet.

Henrik H. Brandt

Fodbold med fjenden
– dansk idræt under hagekorset

Hans Bonde

Syddansk Universitetsforlag

498 sider, indbundet.

Pris: 348 kroner